

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO

3. Miejscowość
Wyszanów

1. Nazwa

FOLWARK

2. Czas powstania

Poł. XIX w.

8. Fotografia z opisem wskazującym orientację albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

4. Adres

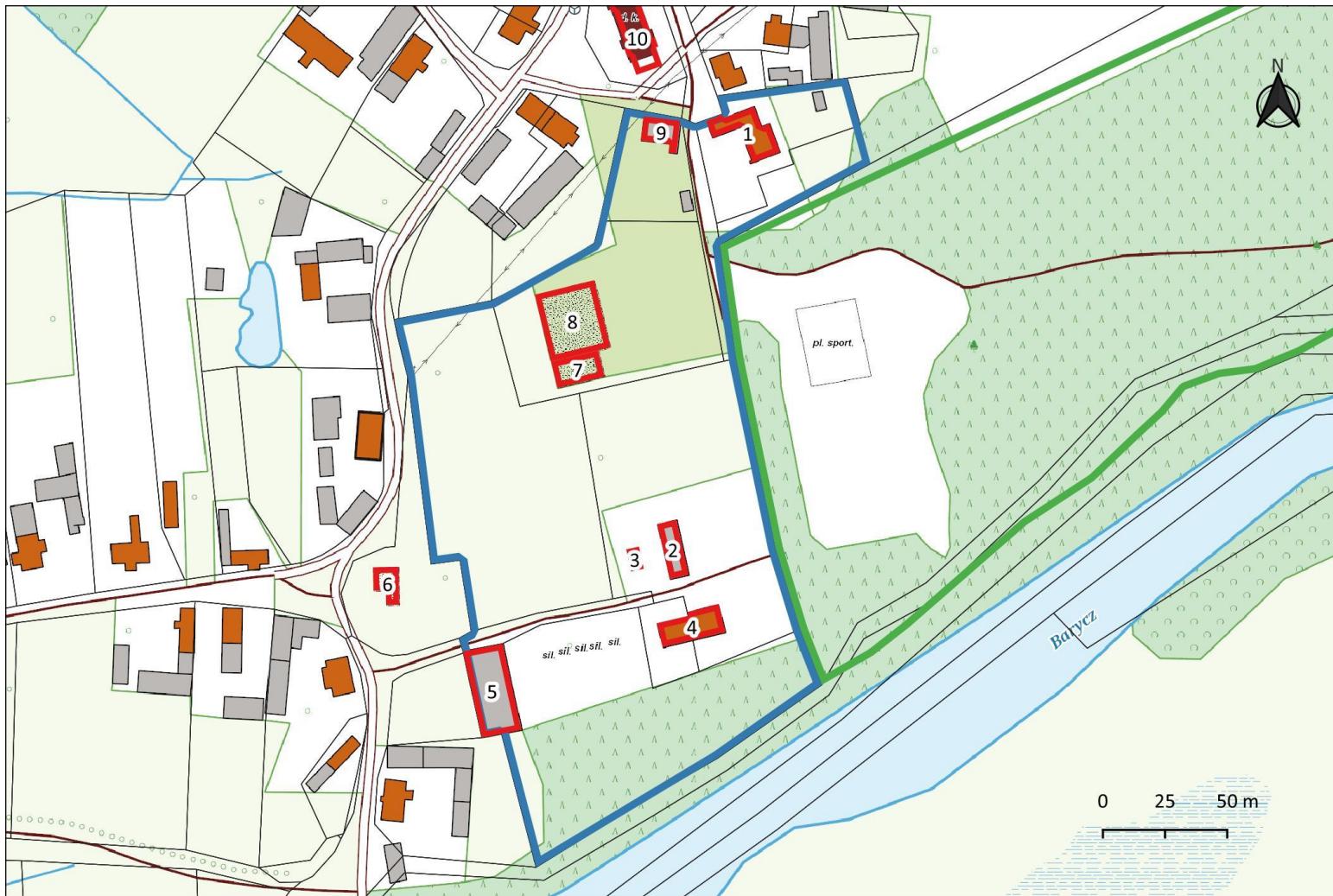
Wyszanów
67-407 Szlichtyngowa

5. Przynależność administracyjna
województwo **lubuskie**

powiat **wschowski**

gmina **Szlichtyngowa**

6. Formy ochrony
Ustalenie ochrony w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy i Miasta Szlichtyngowa, w części dotyczącej wsi Wyszanów (Dz. Urz. Woj. Lubuskiego nr 25A z dn. 30 grudnia 1999 r., poz. 264).

Mapa założenia folwarcznego.

8. Historia, opis i wartości

Historia.

Folwark powstał w XIX w, Założony został wówczas park i postawiony dwór. Źródła podają, że w roku 1873, a także 1880 właścicielem zespołu folwarcznego był A, Gilka, Majątek jego obejmował 221 ha ziemi uprawnej, 72 ha łąk, 106 ha lasów, 34 ha wód. Właściciel folwarku zagospodarował także odcinek rzeki Baryczy przepływającej na południe od zespołu folwarcznego. Zbudowano śluzy i wykorzystano przy nawadnianiu pól.

Opis.

Założenie obejmuje część rezydencjonalną i gospodarczą. Część rezydencjonalna tworzy wschodnią część zespołu. Składa się ona z parku, przestrzeni, na której znajdował się dwór i podjazd oraz oficyny. Pałac znajdował się w południowej części założenia nad skarpą przy dorzeczu Baryczy. Do pałacu prowadził podjazd wokół klombu. W okresie powojennym zabudowania podwórza gospodarczo-folwarcznego zostały przydzielone różnym właścicielom. Południową część podwórza (spichlerz, dom mieszkalny, ob. biura, stajnia, ob. magazyn oraz magazyn ob. wiatu) należały do PGR w Górczynie Magazyny (7 i 28) należały do Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Przemysłu Zbożowo Młynarskiego PZZ w Lesznie, tworząc spichlerz nr 12 w Wyszanowie. Oficyna i dom mieszkalny nr 6 są w rękach prywatnych. Dom mieszkalny nr 12 (10) jest własnością RUCH-u.

Wartości.

Zespół folwarczny prezentuje wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną i naukową. Jest przykładem pozostałości zabudowy pofolwarcznej wraz z parkiem z połowy XIX wieku.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan zachowania.

W okresie powojennym zburzono pałac oraz kilka obiektów gospodarczych i inwentarskich - gorzelnię, oborę i chlewnię, Zachowane budynki w większości przebudowano - stajnię po zlikwidowaniu wyposażenia adaptowano na magazyn (2). Dom mieszkalny ob. biura (4) wewnątrz wyremontowano, W magazynie (3) częściowo zlikwidowano ściany, a wokół zachowanych postawiono wiatę. Spichlerz (5) wewnątrz całkowicie przebudowano - zlikwidowano stropy i słupy tworząc obiekt halowy (dwuprzestrzenny), zamurowano też część okien. Magazyny (7 i 8) w zasadzie bez zmian. Przy moście wiszącym nad Baryczą pozostawiono tylko metalowe konstrukcje - nie nadaje się on do użytku. Prace budowlane i konserwatorskie zmieniły więc znacznie wygląd i funkcję zespołu folwarcznego,.

Postulaty dotyczące konserwacji.

Skutki dysharmonizujące powodują przebudowy istniejących budynków, niezgodne z historyczną tradycją zespołu oraz niekontrolowanych prac remontowych, pozbawiających budynki cech waloryzujących (nowe okna bez podziałów, z ramowych okien z PCV, powiększanie otworów okiennych, zamurowywanie drzwiowych, wymiana drzwi wejściowych do budynków na blaszane, remonty dachów i wymiana pokryć na nowe z blachy falistej lub blacho dachówki, ocieplanie i tynkowanie elewacji). Zauważa się również brak koniecznych napraw budynków gospodarczych oraz brak użytkowania większości historycznych budynków gospodarczych. Należy utrzymać dotychczasową, historyczną zabudowę, z ewentualnym uzupełnieniem zabudową nową w miejscu starej. Powstające tu budynki powinny nawiązywać formą do architektury historycznej zabudowy folwarcznej, a ich wysokość nie powinna stanowić dominanty urbanistycznej (budynki jednokondygnacyjne o nierozczłonkowanej bryle i dwuspadowym dachu krytym materiałem ceramicznym). Na terenie zespołu ustanowić zakaz lokalizacji obiektów, stanowiących wyraźną dominantę architektoniczną, np. maszty nadawcze, elektrownie wiatrowe, obiekty wielkopowierzchniowe.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Bartosz Idryjan

20.09.2021r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków